SKLEP SODIŠČA (tretji senat)

z dne 12. januarja 2010 *

V zadevi C-497/08,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Amtsgericht Charlottenburg (Nemčija) z odločbo z dne 7. novembra 2008, ki je prispela na Sodišče 17. novembra 2008, v postopku proti

Amiraike Berlin GmbH

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik senata, R. Silva de Lapuerta (poročevalka), sodnica, G. Arestis, J. Malenovský in T. von Danwitz, sodniki,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,
sodni tajnik: R. Grass,

po opredelitvi generalnega pravobranilca

* Jezik postopka: nemščina.

sprejema naslednji

Sklep

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 10 ES, 43 ES in 48 ES.

2 Ta predlog je bil vložen na podlagi zahteve, ki jo je Amiraike Berlin GmbH (v nadaljevanju: Amiraike), družba nemškega prava, vložila za imenovanje likvidacijskega upravitelja za premoženje, ki ga ima v Nemčiji Aero Campus Cottbus Ltd (v nadaljevanju: AeroCC), družba angleškega prava.

Pravni okvir

Nemško pravo

3 Člen 273 zakona o gospodarskih družbah (Aktiengesetz) z dne 6. septembra 1965 (BGBl. 1965 I, str. 1086, v nadaljevanju: zakon o delniških družbah) v poglavju z naslovom „Konec likvidacije“ določa:

„1. Likvidacijski upravitelji morajo po likvidaciji in vložitvi končnih obračunov prijaviti konec likvidacije, da se vpiše v sodni register. Družba se izbriše.

[…]

4. Če se pozneje izkaže, da so potrebni drugi likvidacijski ukrepi, sodišče na zahtevo zainteresirane stranke znova imenuje likvidacijskega upravitelja ali določi drugega. […]

5. Zoper odločbe, sprejete na podlagi odstavkov 2, 3 in 4, prvi stavek, se lahko vloži neposredna pritožba.“

4 V skladu s členom 145 zakona o postopku v nepravdnih zadevah (Gesetz über die Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit) z dne 17. maja 1998 je Amtsgericht pristojno za imenovanje likvidacijskega upravitelja na podlagi člena 273(4) zakona o delniških družbah.

5 V skladu s členom 43(1) uvedbenega zakona k civilnemu zakoniku (Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch) stvarne pravice ureja pravo države, v kateri je stvar.

Angleško pravo

6 Zakon o družbah iz leta 2006 (Companies Act 2006, v nadaljevanju: CA 2006) določa, da morajo družbe z omejeno odgovornostjo predložiti letne računovodske izkaze.

7 Člen 1000 CA 2006 določa:

„1. Če sodni uradnik utemeljeno meni, da družba ne opravlja dejavnosti, lahko družbi po pošti pošlje dopis z vprašanjem, ali opravlja dejavnost.

2. Če sodni uradnik v enem mesecu po pošiljanju pisma ne prejme nobenega odgovora, mora v naslednjih dveh tednih po izteku tega enomesečnega roka poslati priporočeno pismo, v katerem se sklicuje na prvi dopis in navede, (a) da ni prejel nobenega odgovora in (b) da bo, če v enem mesecu po datumu drugega dopisa ne prejme odgovora, v Gazette objavljeno obvestilo, da bo ime družbe izbrisano iz registra.

3. Če sodnik uradnik (a) prejme odgovor, da družba ne opravlja dejavnosti, ali (b) ne prejme odgovora v enem mesecu po pošiljanju drugega dopisa, lahko v Gazette objavi obvestilo, ki ga po pošti pošlje tudi družbi in v katerem navede, da bo po izteku trimesečnega roka od datuma objave obvestila ime družbe, navedeno v obvestilu, izbrisano iz registra, razen če obstaja razlog proti temu, družba pa bo prenehala.

4. Sodni uradnik lahko po izteku roka iz obvestila izbriše ime družbe iz registra, razen če družba pred iztekom tega roka predloži razlog, da tega ne stori.

5. Sodni uradnik mora v Gazette objaviti obvestilo, da je bilo ime družbe izbrisano iz registra.

6. Družba preneha ob objavi obvestila v Gazette.

7. Vendar (a) vsak poslovodja, direktor ali družbenik ostane (po potrebi) odgovoren in njegova odgovornost se lahko zahteva, kot če družba ne bi prenehala, in (b) nobena določba tega člena ne vpliva na pristojnost sodišča, da likvidira družbo, katere ime je bilo izbrisano iz registra."

8 Člen 1012 CA 2006 določa:

„1. Kadar družba preneha, se kakršno koli premoženje in pravice, ki pripadajo družbi ali so v fiduciarnem upravljanju zanjo ob njenem prenehanju (skupaj z dednimi zakupi, vendar ne premoženje, ki ga ima družba v fiduciarnem upravljanju za tretjo osebo), šteje za *bona vacantia* in

(a) zato najprej (glede na posamezen primer) pripadajo kroni ali lancasterskemu vojvodstvu ali cornwallskemu vojvodi in

(b) se prenesejo ali so lahko predmet transakcij enako kot druge *bona vacantia*, ki pripadajo kroni, lancastrskemu vojvodstvu ali cornwallskemu vojvodi.

[…]"

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

9 Spor o glavni stvari se nanaša na nepravdno zadevo, katere predmet je imenovanje „dodatnega“ likvidacijskega upravitelja za premoženje družbe AeroCC v Nemčiji na podlagi analogije s členom 273(4) zakona o delniških družbah v skladu z načeli nemškega prava o odcepljeni družbi.

10 Družba AeroCC je bila v obliki družbe z omejeno odgovornostjo ustanovljena v Angliji in Walesu 8. aprila 2005 in vpisana v register gospodarskih družb v Cardiffu.

11 Upravitelji te družbe so nato pozabili predložiti letne računovodske izkaze, ki bi jih potrdil britanski davčni svetovalec, kot se zahteva po pravu britanskih družb. Družba AeroCC je bila po mnenju predložitvenega sodišča zato januarja 2008 izbrisana iz registra gospodarskih družb, zaradi česar je bilo njeno premoženje preneseno na britansko krono.

12 Družba AeroCC je imela samo eno agencijo v Nemčiji. Družba AeroCC ima vseeno različna sredstva v Nemčiji, in sicer v bistvu delež v civilnopravni družbi s sedežem v Berlinu, ki ima nepremičnine v Nemčiji, več pravic do prenosa zemljišč v Nemčiji in tudi različne odškodninske terjatve.

13 Družba Amiraike, večinska družbenica družbe AeroCC, je 16. junija 2008 pri predložitvenem sodišču vložila zahtevo za imenovanje „dodatnega“ likvidacijskega upravitelja za likvidacijo premoženja družbe AeroCC v Nemčiji v skladu z načelom odcepljene družbe.

14 Po mnenju predložitvenega sodišča je ukrep, kakršen je določen v členu 1012 CA 2006, razlastitveni ukrep. A čeprav taki ukrepi načeloma ne bi smeli učinkovati zunaj ozemlja države, ki jih določi, pa v zadevi v glavni stvari vseeno ni tako. Po mnenju predložitvenega sodišča se družba, če se pri uveljavljanju svobode ustanavljanja, ki jo ima na podlagi členov 43 ES in 48 ES, zavestno podvrže pravu družb države članice, ne more sklicevati na ugodnejše pravo družb druge države članice, na ozemlju katere je del njenih sredstev, da bi se izognila nekaterim negativnim pravnim učinkom prenehanja te družbe na podlagi prava države članice, v kateri je bila ustanovljena. Tako izbiranje najboljšega bi bilo v nasprotju s pravom Skupnosti, ne da bi se bilo mogoče v zvezi s tem sklicevati na nemški pojem „odcepljene družbe“ (Spaltgesellschaft), saj je to star pravni pojem iz obdobja hladne vojne.

15 V teh okoliščinah je Amtsgericht Charlottenburg prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba določbe primarnega prava Skupnosti, še zlasti člene 10 ES, 43 ES in 48 ES, ter načelo vzajemnega priznavanja vsakokratnih nacionalnih pravnih ureditev držav članic [Evropske s]kupnosti razlagati tako, da ena država članica (prva država članica) z ratifikacijo primarnega prava Skupnosti razglasi, da se z učinkovanjem razlastitvenega ukrepa pravne ureditve druge države članice na svojem ozemlju načeloma strinja vselej, če se je družba zasebnega prava, ki jo je prizadel razlastitveni ukrep, pred tem pri izvajanju svoje svobode ustanavljanja, zagotovljene s pravom Skupnosti, zavestno podvrgla pravu družb druge države članice, ki odreja razlastitev, vendar pa je gospodarsko dejavna v prvi državi članici in tam razpolaga s premoženjem družbe, za katero velja razlastitveni ukrep?“

Pristojnost Sodišča

16 Družba Amiraike in nemška vlada menita, da odločba, ki jo mora sprejeti Amtsgericht Charlottenburg, nima narave sodne prakse. Torej je treba uvodoma preveriti, ali mora Amtsgericht Charlottenburg v tej zadevi sprejeti odločbo, ki bi imela naravo sodne prakse, da bi preverili, ali je Sodišče pristojno, da v skladu s členom 234 ES odloči o vprašanju, ki mu je bilo postavljeno.

17 V zvezi s tem Amtsgericht Charlottenburg, čeprav je nedvomno „sodišče“, lahko sproži postopek pred Sodiščem na podlagi člena 234 ES le, če pred njim poteka postopek in če odloča v okviru postopka, ki bo privedel do izdaje odločbe, ki ima naravo sodne odločbe (glej sklepa z dne 18. junija 1980 v zadevi Borker, 138/80, Recueil, str. 1975, točka 4, in z dne 5. marca 1986 v zadevi Greis Unterweger, 318/85, Recueil, str. 955, točka 4; sodbe z dne 19. oktobra 1995 v zadevi Job Centre, imenovana „Job Centre I“, C-111/94, Recueil, str. I-3361, točka 9; z dne 14. junija 2001 v zadevi Salzmann, C-178/99, Recueil, str. I-4421, točka 14; z dne 15. januarja 2002 v zadevi Lutz in drugi, C-182/00, Recueil, str. I-547, točka 13; z dne 30. junija 2005 v zadevi Längst, C-165/03, ZOdl., str. I-5637, točka 25, in z dne 27. aprila 2006 v zadevi Standesamt Stadt Niebüll, C-96/04, ZOdl., str. I-3561, točka 13).

18 V zadevi v glavni stvari je iz spisa razvidno, da je Amtsgericht Charlottenburg Sodišču predložilo vprašanje za sprejetje predhodne odločbe kot upravni organ. Namreč, predmet odločbe, ki jo je treba sprejeti, je samo imenovanje „dodatnega“ likvidacijskega upravitelja za premoženje družbe AeroCC v Nemčiji. Ob neposredni uporabi ali uporabi po analogiji člena 273(4) zakona o delniških družbah je bistvena naloga sodišča, da odloči, ali je oseba, ki jo predlaga tožeča stranka, ali katera druga oseba sposobna likvidirati preostalo premoženje družbe, izbrisane iz registra.

19 Poleg tega nič v spisu ne kaže, da v tej zadevi pred Amtsgericht Charlottenburg poteka spor med družbo Amiraike in morebitno toženo stranko. Nasprotno, glede na uvod obrazložitvene odločbe gre samo za „zadevo“ gospodarskega prava, in ne za „spor“. V tem uvodu sta navedena samo ime in naslov družbe AeroCC. Poleg tega v predstavitvi

dejstev v obrazložitveni odločbi ni omenjena nobena oseba ali institucija, ki nasprotuje zahtevi, ki jo je družba Amiraike vložila v zvezi z družbo AeroCC, v kateri ima večinski delež.

20 Poleg tega iz spisa, predloženega Sodišču, nikakor ni razvidno, da je bila zaradi položaja družbe Amiraike, preden je Amtsgericht Charlottenburg predložilo vprašanje Sodišču, izdana odločba, zoper katero bi bilo mogoče pri tem sodišču vložiti tožbo. To sodišče je torej prvi organ, ki mora odločati o zahtevi za imenovanje likvidacijskega upravitelja za družbo AeroCC.

21 Iz tega sledi, da v zadevi v glavni stvari Amtsgericht Charlottenburg deluje kot upravni organ, ne da bi moralo hkrati odločati o sporu, tako da deluje v okviru izvajanja nesodne funkcije.

22 Ob upoštevanju zgornjega je treba na podlagi členov 92(1) in 103(1) Poslovnika Sodišča ugotoviti, da Sodišče očitno ni pristojno za odločanje o vprašanju, ki ga je postavilo Amtsgericht Charlottenburg.

Stroški

23 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred nacionalnim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) sklenilo:

Sodišče Evropske unije je očitno nepristojno za odgovor na vprašanje, ki ga je Amtsgericht Charlottenburg postavilo v odločbi z dne 7. novembra 2008.

Podpisi